

МПНТР

У погледу практичне примене мера усмерених ка ангажовању домаће науке и струке у решавању проблема српске енергетике и примени N.E.C.P, веома значајну улогу може имати Министарство које се бави просветом, науком и технолошким развојем (МПНТР):

- Јавни позиви за финансирања научно-истраживачког рада могу се ближе повезати са проблемима српске енергетике. Постоји потреба да се јавни позиви МПНТР усагласе са „Стратегијом паметне специјализације РС“ и „Стратегијским енергетским технолошким планом ЕУ“. Оба документа имају широко постављене циљеве и остављају много простора за ближе дефинисање и интерпретацију, тако да МПНТР има могућност да приликом формулисања јавних позива ближе дефинише области, теме и циљеве истраживања, што укључује и могућност да се истраживања усмере ка решавању проблема од суштинског значаја за српску енергетику. Поред непосредне користи за српску енергетику, то би дало додатну сврху и смисао напорима које улажу истраживачи. Њихова мотивација и поверење у институције били би значајно увећани, док би радом у пољу српске енергетике добили прилику да ближе сагледају исходе и ефекте свога рада. Поред ангажовања истраживача на универзитетима и институтима, део усмеравања истраживачких напора на решавање проблема српске енергетике може се обавити и у сарадњи са центрима извршности.
- Постоји потреба да МПНТР предузме мере у циљу школовања стручног кадра неопходног за рад у српској енергетици током наредних деценија. Формирање и обнављање кадра је неопходно у свим релевантним дисциплинама. Постоји и потреба да се обнови занемарено образовање стручњака за област нуклеарне енергетике. За разлику од земаља ЕУ какве су Белгија, Бугарска, Чешка, Немачка, Шпанија, Француска, Мађарска, Холандија, Румунија, Словенија, Хрватска, Словачка, Финска и Шведска, Србија не располаже стручним кадром који је неопходан за спровођење анализа, за планирање и пројектовање система заштите и надзора у области нуклеарне енергетике. Због проширења капацитета нуклеарних електрана у окружењу, стручњаци за нуклеарну енергетику ће нам бити неопходни чак и у случају да се у Србији одржи мораторијум на градњу нуклеарних електрана. Од увођења мораторијума, смерови техничких факултета на којима се проучавала нуклеарна енергетика су замрли, тако да постоји потреба да се иницирају и оформе одговарајући програми који би за неколико година омогућили да се образују неопходни стручњаци.
- МПНТР може допринети решавању проблема српске енергетике користећи средства која већ пласира средства за подстицање развоја наставе на универзитетима и подстицање студената који раде дипломске, мастер и докторске радове. Значајан део истраживачких тема које се данас нуде заинтересованим студентима дефинисан је уз уважавање трендова у свету или условљен сарадњом са страним партнерима, што има својих позитивних страна. Постоји значајан простор за успостављање снажније везе са непосредним потребама Србије за научним и стручним радом.

Постоји потреба

- да се сачини листа оквирних тема по угледу на приложене предлоге (tema1 ... tema10)
- да се наведени предлози размотре и уреде у сарадњи са представницима привреде
- да се одабрани предлози искористе израду конкретних тема у сарадњи са универзитетом

- да се за сваку тему утврде исходи који ће бити формално представљени привреди
 - да се предвиди практичан рад и/или консултације са стручњацима ЕПС и другим
 - да се предвиди финансирање-подстицај-стипендије за ангажоване истраживаче
 - да се уређени предлози тема понуде студентима на редовним, мастер и PhD студијама
- Финансирање истраживачких напора средствима ЕУ. Део истраживања за потребе српске енергетике је у непосредној вези са приоритетима ЕУ, може се довести у везу са одговарајућим иницијативама и циљевима ЕУ, и може бити финансиран уз помоћ ЕУ. Дobar и користан пример је врло успешно ангажовање српских истраживача у оквиру „Хоризон-ЕУ” и других европских иницијатива где се, за добробит свих, организују истраживања у настојању да се траже и нађу заједничке додате европске вредности. Имајући у виду да наука нема граница, треба искористити сваку прилику да се српски истраживачи у што већој мери укључе у истраживања која доприносе заједничким вредностима.
- Поред научних и стручних резултата од општег значаја, постоје и специфични проблеми српске енергетике који се не манифестују на ширем плану, и за чије решавање не постоји велики интерес на нивоу Уније. Постоје и специфични интереси српског становништва и привреде који нису у потпуном складу са интересима свих европских земаља, одговарајуће индустрије и доносиоца одлука. Поред тога, постоје и приоритети који се делимично разликују од приоритета земаља северозападне Европе. Део приоритета специфичних за српску енергетику може се повезати са често навођеним ЕУ циљем „истраживања која решавају проблеме одрживог развоја регионалне заједнице“.
- Међутим, извесно је да ће значајан део истраживачких програма од значаја за српску енергетику остати без финансирања од стране Уније. За финансирање таквих истраживања треба наменити расположива домаћа средства.
- Наведени разлози стварају потребу да се део истраживања који је уже везан за српску енергетику, и за који се не може наћи подршка из ЕУ фондова ипак реализује, захваљујући финансирању из сопствених средстава. Потребно је пронаћи начин да се део расположивих средстава о којима одлучују МРЕ и МНПТР усмери ка финансирању ангажовање домаће науке и струке на пословима анализа и истраживања која су од интереса за српску енергетику, али за које нема интереса код ЕУ партнера.